

КПІ ім. Ігоря Сікорського
Інститут прикладного системного аналізу
Кафедра Системного проектування

Лабораторна робота №9

**«Чисельні методи розв’язку нелінійних рівнянь та систем
нелінійних рівнянь»**

Виконав:

Студент(ка) групи ДА-хх
ННК «ІПСА»

Варіант № хх

Київ – 20__

Мета: визначення інтервалу ізоляції коренів нелінійних рівнянь. Придбання практичних навичок в розв'язанні нелінійних алгебричних і трансцендентних рівнянь, побудові ітераційних процесів для наближених формул розв'язання.

Завдання:

Номер варіанта	Рівняння $f(x)$	Методи розв'язку	
		Ручний розрахунок	Програмний розрахунок
26	$x \cdot \lg(x) + 0.125 = 0$	2	4,6

Система:
$$\begin{cases} x + 3 \cdot \ln(x) - y^2 = 0, \\ 2 \cdot x^2 - x \cdot y - 5 \cdot x = -1; \end{cases}$$

Порядок виконання роботи:

1. За допомогою побудови графіку функції $f(x) = 0$ (табл. 9.1), визначити інтервали ізоляції всіх коренів рівняння. Зробити припущення про наявність комплексних коренів.

2. Обчислити наближені значення коренів вручну, виконавши 3-4 ітерації (до встановлення факту збіжності) методами, номери яких позначені у табл. 9.1.

2) релаксаційний метод;

3. Скласти програму для розв'язку рівняння з табл. 9.1. з точністю $\epsilon = 0.001$ методами, номери яких позначені у табл. 9.1. Змінюючи точність обчислень (збільшуючи і зменшуючи ϵ) порівняти кількість ітерацій, яка знадобиться для досягнення вказаної точності.

4) метод січних;

б) комбінований метод;

4. Проаналізувати, як впливає на кількість ітерацій вибір початкового наближення кореня.

5. Скласти програми, у яких ітераційний процес закінчується по фіксованій кількості ітерацій (наприклад, $n=3$). Порівняти, як співвідносяться між собою результати, отримані різними методами при одній і тій же кількості ітерацій.

6. Графічно визначити початкове наближення розв'язку системи рівнянь згідно з варіантом завдання (табл. 9.2)

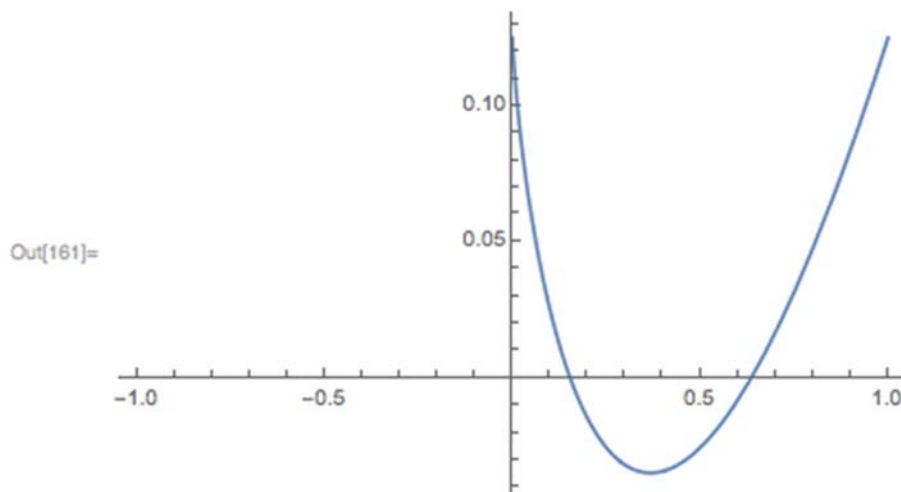
7. Побудувати ітераційний процес (непарні номери – методом простої ітерації, парні – методом Ньютона) з точністю розв'язку $\varepsilon=0.01$

8. Скласти звіт з отриманих результатів і математичних формул використаних методів по кожному пункту завдання, давши оцінку порівняльної точності отриманих рішень різними методами.

1. За допомогою побудови графіку функції $x \cdot \lg(x) + 0.125 = 0$ визначити інтервали ізоляції всіх коренів рівняння. Зробити припущення про наявність комплексних коренів.

Бачимо, що існує 2 дійсних коріння x_0 , які лежать в інтервалі ізоляції $[0; 1]$.

```
In[161]:= Plot[x * (Log10[x]) + 0.125, {x, -1, 1}, DisplayFunction -> Identity]
[график ... [десятичный логарифм [дисплейная функция [тождественно
```


Знайдемо значення кореня:

```
In[170]:= f = x * (Log10[x]) + 0.125;
[десятичный логарифм
FindRoot[f == 0, {x, 0.5}]
[найти корень
```

Out[171]= {x -> 0.636005}

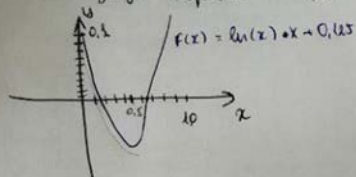
```
In[172]:= f = x * (Log10[x]) + 0.125;
[десятичный логарифм
FindRoot[f == 0, {x, 0.2}]
[найти корень
```

Out[173]= {x -> 0.153678}

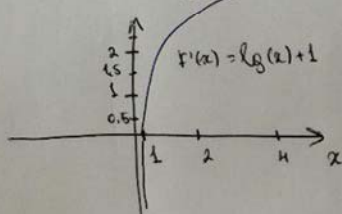
$$F(x) = x(\lg(x)) + 0,125$$

$$F'(x) = \frac{\lg(x)+1}{\lg(10)} = \lg(x)+1$$

Для локалізувати корені побудуємо графік $F(x)$:

Побудуємо графік похідної:

Побудуємо функцію:

$$\varphi(x) = x - \tau F(x)$$

$$\text{де } \tau = \frac{2}{m_1 + M_1}$$

$$m_1 = \min(F'(x)) = -2,565706$$

$$x \in [0,01; 4]$$

$$M_1 = \max(F'(x)) = 1,03635$$

$$x \in [0,01; 4]$$

$$\tau = \frac{2}{m_1 + M_1} = \frac{2}{-2,565706 + 1,03635} = -1,30774$$

$$\varphi_1(x) = x - \tau F(x) = -1,30774 + 1,30774(\lg(x)) \cdot x + 0,125 \cdot (-1,30774)$$

2. Обчислити наближені значення коренів вручну, виконавши 3-4 ітерації (до встановлення факту збіжності) методами, номери яких позначені у табл. 9.1.

2) релаксаційний метод;

$$n = 2 \quad x_1 = x[1, 2] \quad x_2 = x[2, 2] \quad dx = \text{Max}[\text{Abs}[-3.757 + x[1, 2]], \text{Abs}[-2.78 + x[2, 2]]]$$

І так далі...

Висновки обов'язкові

ВИСНОВОК

В ході виконання лабораторної роботи було розглянуто
На основі обраних інтервалів було розв'язано ...

Для дослідження вручну було обрано метод Систему
рівнянь розв'язано

Важливим кроком для отримання бажаного розв'язку в
кожному методі був Методом релаксації було
досягнуто бажаного результату розрахунків (в найгіршому
випадку)

Оцінивши залежність